

SPIS TREŚCI

Rozprawy i studia

- Szymon WIECZOREK — „Putavimus caelum in praecipua ruisse...” — o pewnym horrorze z końca X wieku i właściwych mu strachach 1
- Robert URBAŃSKI — Granice okrucieństwa. O zagadkowej zbieżności stylistycznej w relacjach o najeździe mongolskim. 37
- Tomasz GAŁUSZKA OP, Maciej ZDANEK — „Krakowskie” bulle rekomendacyjne Grzegorza IX a początki dominikanów polskich. 49

Materiały

- Jan TĘGOWSKI — Uzupełnienia i uwagi do itinerarium Witolda Kiejstutowica 67
- Grażyna RUTKOWSKA — Księgi Metryki Koronnej podkanclerzego Andrzeja z Oporowa 77
- Jerzy KALISZUK — *Liber mortuorum* dominikanów lwowskich — analiza kodykologiczna 99
- Beata WOJCIECHOWSKA — Gnieźnieńska księga ekskomunik i interdiktów 109

Dyskusje

- Gerard LABUDA — Zamiana Galla–Anonima, autora pierwszej *Kroniki dziejów Polski*, na Anonima–Wenecjanina . . 117
- Aleksander SWIEŻAWSKI — O itinerariach, spisach urzędników i sprawach pokrewnych. Na marginesie dwóch prac: Piotr Węcowski, *Polskie itineraria średniowieczne i nowożytnie. Przegląd badań i propozycje badawcze*, „*Studia Źródłoznawcze*” 37, 2000, s. 13–48 i Jan Pakulski, *Itinerarium książęco–królewskie Przemysła II*, „*Studia Źródłoznawcze*” 39, 2001, s. 69–94. . . 127

Przeglądy

- Wojciech BROJER — Badania nad wizjami średniowiecznymi w ostatnim ćwierćwieczu (1980–2005) 139
- Stanisław A. SROKA — Zamach Felicjana Zacha w świetle najnowszej historiografii węgierskiej. 149

Artykuły recenzyjne i recenzje

- Polska korona królów czeskich. Martin Wi h o d a, *Polská koruna českých králů*, „*Český Časopis Historický*” 102, 2004, nr 4, s. 721–744 (*Wojciech Mischke*) 155
- Appendix (*Wojciech Mischke*) 163
- O regułach edycji średniowiecznych tekstów dokumentowych i literackich. Na marginesie najnowszej propozycji historiografii francuskiej (*Kamil Świdorski*) 166
- Polonika w zbiorach Archiwum Narodowego w Szwecji. Ewa Te o d o r o w i c z – H e l l m a n, Alina Nowicka – Jeżowa, Michał Straszewicz, Maria Wichowa, *Polonika w zbiorach Archiwum Narodowego w Szwecji (Riksarkivet) Skoklostersamlingen*, Wyd. Wydział Polonistyki UW, 40, Warszawa 2006, ss. 115 [seria: *Polonika w Riksarkivet: Skoklostersamlingen*, t. I, red. Alina Nowicka–Jeżowa] (*Jakub Z. Lichański*) 170
- Women Writing Latin from Roman Antiquity to Early Modern Europe*, edited by Laurie J. Churchill, Phyllis R. Brown, Jane E. Jeffrey, Vol. 1: *Women Writing Latin in Roman Antiquity, Late Antiquity and the Early Christian Era*. Vol. 2: *Medieval Women Writing Latin*. Vol. 3: *Early Modern Women Writing Latin*, New York–London 2002, Routledge, ss. X, 185; X, 320; X, 297 (*Jerzy Strzelczyk*) 174
- Linda Fowler–Magerl, *Clavis Canonum. Selected Canon Law Collections Before 1140. Acces with data processing* (Monumenta Germaniae Historica, Hilfsmittel 21), Hahnsche Buchhandlung, Hannover 2005, ss. 282 + dysk optyczny (CD–ROM) dla systemów operacyjnych MS Windows, Linux, Mac OS X. (*Przemysław Nowak*) 176
- Dániel B a g i, *Remény a királyságra. A gnieznői találkozó „koronázási jelenete” a lengyel ősgestában és a mű kapcsolata a Könyves Kálmán kori magyar belpolitikával*, „*Századok*” 137, 2003, z. 2, s. 349–380 (*Ryszard Grzesik*) 177

Krzysztof Skwierczyński, <i>Recepcja idei gregoriańskich w Polsce do początku XIII wieku</i> , Monografie Fundacji na rzecz Nauki Polskiej, Wrocław 2005, ss. 374 (Michał Tomaszek)	178
Otfried Krafft, <i>Papsturkunde und Heiligsprechung. Die päpstlichen Kanonisationen vom Mittelalter bis zur Reformation. Ein Handbuch</i> („Archiv für Diplomatik, Schriftgeschichte, Siegel- und Wappenkunde”, Beiheft 9), Böhlau Verlag, Köln–Weimar–Wien 2005, ss. XII, 1247 (Przemysław Nowak)	180
Krzysztof Pawłowski, <i>Retoryka starożytna w Kronice Wincentego Kadłubka. Sztuka narracji</i> , Kraków 2003, ss. 195 (Edward Skibiński)	185
Tomasz Węclawowicz, <i>Krakowski kościół katedralny w wiekach średnich. Funkcje i możliwości interpretacji</i> , Wydawnictwo Uniwersytetu Jagiellońskiego, Kraków 2005, ss. 262 + 51 ryc. (Elżbieta Dąbrowska)	186
Ryszard Grzesik, <i>Polska Piastów i Węgry Arpadów we wzajemnej opinii (do 1320 roku)</i> , Sławistyczny Ośrodek Wydawniczy, Warszawa 2003, ss. 239 (Marek Derwich)	188
Siegfried Trow, <i>Was ist Osteuropa? Handbuch der osteuropäischen Text- und Sozialgeschichte von der Spätantike bis zum Nationalstaat</i> (Slavistische Studienbücher, Neue Folge, Bd. 16), Harrasowitz Verlag, Wiesbaden 2005, ss. 675 (Jerzy Strzelczyk)	190
Roman Sobotka, <i>Powoływanie władcy w „Rocznikach” Jana Długosza</i> , Wydział Prawa i Administracji Uniwersytetu Warszawskiego, seria: Monografie, prace zbiorowe, Liber, Warszawa 2005, ss. 213 (Jarosław Nikodem)	191
Ivan Hlaváček, <i>Knihy a knihovny v českém středověku (Studie k jejich dějinám do husitství)</i> , Univerzita Karlova v Praze, Nakladatelství Karolinum 2005, ss. 395 (Piotr Kardys)	195
<i>Album civium Leopoliensium. Rejestry przyjęć do prawa miejskiego we Lwowie 1388–1783</i> , t. 1–2, wyd. Andrzej Janeczek, Wydawnictwo Poznańskiego Towarzystwa Przyjaciół Nauk, Poznań–Warszawa 2005, ss. LXIV, 450, 291 + edycja elektroniczna (płyta CD) (Agnieszka Bartoszewicz)	200
<i>Kronika poznańskich pisarzy miejskich</i> , oprac. Jacek Wiesiołowski, ze wstępem Adolfa Warschauera (Kroniki staropolskie), Poznań, Wyd. Miejskie, 2004, ss. 135 (Marek Derwich)	202
Magdalena Górsk, <i>Polonia, Respublica, Patria. Personifikacja Polski w sztuce XVI–XVIII wieku</i> , Monografie Fundacji na rzecz Nauki Polskiej, Wrocław 2005, ss. 630, ilustr. (Iwona M. Dacka–Górzyńska)	204
David M. Smith, <i>Supplement to the Guide to Bishops’ Registers of England and Wales. A Survey from the Middle Ages to the Abolition of Episcopacy in 1646</i> , The Canterbury and York Society, [York] 2004, ss. 40 (Krzysztof R. Prokop)	206
<i>Die päpstlichen Referendare 1566–1809. Chronologie und Prosopographie</i> , bearb. von Christoph Weber, cz. 1–3 (Päpste und Papsttum, t. 31 cz. 1–3), Anton Hiersemann Verlag, Stuttgart 2003, ss. XII+380, 330, 308 (Krzysztof R. Prokop)	207
<i>Tekst źródła. Krytyka. Interpretacja</i> , pod red. Barbary Tręlińskiej, Wydawnictwo DiG, Warszawa 2005, ss. 474 (Tomisław Giergiel)	209

Zapiski krytyczne i sprawozdania

<i>Periplus Skylaksa z Karyandy czyli opis opłynięcia zamieszkałych brzegów Europy, Azji i Libii: jak liczne i jakiego rodzaju są poszczególne ludy, jakie kraje, porty, rzeki i długość określonych etapów żeglugi, a także siedem zamieszkałych wysp i odległość, jaka je dzieli od lądu stałego</i> . Z języka greckiego przełożył, wstępem i komentarzem opatrzył Krzysztof Głombowski. Przedmowę dodał, bibliografię i przypisy uzupełnił Zbigniew I. Brzostowski. Całość opracowała Aleksandra Hołomej, Gdańsk 2005, Wydawnictwo Uniwersytetu Gdańskiego, ss. 192 (seria: W kręgu kultury antycznej) (J. S.)	213
Walter Berschin, <i>Biographie und Epochenstil im lateinischen Mittelalter. V. Kleine Topik und Hermeneutik der mittellateinischen Biographie. Register zum Gesamtwerk</i> (Quellen und Untersuchungen zur lateinischen Philologie des Mittelalters, Bd. 15), Stuttgart 2004, Anton Hiersemann Verlag, ss. XIV + 361, nlb. 11 (J. S.)	213
Thomas Haye, <i>Die verlorene Bibliothek des Reiner von Lüttich. Produktion und Überlieferung lateinischer Literatur des hohen Mittelalters in der Perspektive monastischer Individualisierungstendenzen</i> , „Historisches Jahrbuch” 125, 2005, s. 39–65 (J. S.)	214
Zenon Kaluza [Kałuża], <i>Sapientis Verbum. Alcune reminiscenze filosofico-letterarie nella „Chronica Polonorum” di Vincenzo Kadłubek</i> , „Archivio Storico Italiano Anno” CLXIV (2006), N. 607, 1, s. 3–35 (E. S.)	214
Leonid S. Chekin, <i>Northern Eurasia in Medieval Cartography. Inventory, Text, Translation and Commentary</i> (Terrarum orbis. Histoire des représentations de l’espace: textes, images, 4), Brepols Publishers, Turnhout 2006, ss. 498 (J. S.)	215
Nikolas Jaspers, <i>Ein Polymythos: Die Kreuzzüge</i> , w: Helmut Altrichter, Klaus Herbers, Helmut Neuhaus (Hg.), <i>Mythen in der Geschichte</i> , Freiburg im Br. 2004, Rombach Verlag, s. 203–235 (J. S.)	215
<i>Kloster und Bildung im Mittelalter</i> , herausgegeben von Nathalie Kruppa und Jürgen Wilke (Veröffentlichungen des Max-Planck-Instituts für Geschichte, Bd. 218, Studien zur Germania Sacra, 28), Vandenhoeck & Ruprecht, Göttingen 2006, ss. 616 (w tym 133 ilustracji), mapa w załączeniu (J. S.)	216

<i>Deutschsprachige Literatur des Mittelalters im östlichen Europa. Forschungsstand und Forschungsperspektiven</i> , herausgegeben von Ralf G. Päsler, Dietrich Schmidtke, Universitätsverlag Winter, Heidelberg 2006, ss. XI + 567 (J. S.)	217
<i>Katalogi biskupów poznańskich</i> , oprac. Jacek Wiesiołowski (Kroniki staropolskie), Wydawnictwo Miejskie, Poznań 2004, ss. 224 (M. D.)	218
<i>Acta Clementi V, Johannis XXII. et Benedicti XII. (1305–1342)</i> , ed. Zdeňka Hledíková (Monumenta Vaticana res gestas Bohemicas illustrantia, Tomus prodromus), Academia, Praga 2003, ss. XXXVI, 893, wstęp po łacinie (M. D.)	219
Zenon Kałuża, <i>Topos translatio studii w Krakowie po odnowieniu uniwersytetu</i> , „Przegląd Tomistyczny” 11, 2005, s. 71–150 (J. S.)	219
Albrecht Clasen, <i>The World of the Turks Described by an Eye-witness: Georgius of Hungaria's Dialectical Discourse on the Foreign World of the Ottoman Empire</i> , „Journal of Early Modern History” 7, 2003, 3–4, s. 257–279 (J. S.)	219
Janusz Kurtyka, <i>Repertorium podolskie. Dokumenty do 1430 roku</i> , „Rocznik Przemyski” 40, 2004, z. 4: Historia, s. 127–269 (M. D.)	220
György Jakubinyi, <i>Romániai katolikus, erdélyi protestáns és izraelita vallási archontológia</i> , Gyulafehérvár [Alba Iulia] 2004 ² , ss. 140 (K. R. P.)	221
<i>Polaków i Czechów wizerunek wzajemny (X–XVII wieku)</i> , red. Wojciech Iwańczak, Ryszard Gładki i ewicz, Wyd. IH PAN, Wrocław–Warszawa 2004, ss. 226, Summaries, Zsfg. (M. D.)	222
<i>Korespondencja Stanisława Koniecpolskiego hetmana wielkiego koronnego 1632–1646</i> , opracowała Agnieszka Biedrzycka, Societas Vistulana, Kraków 2005, ss. 775 (M. K.)	223
Jakub Kolać SJ, <i>Słownik języka i kultury jezuitów polskich</i> , Wydawnictwo WAM, Kraków 2006, ss. 316 (M. K.)	223
<i>Polonica w Archiwum Rzymskim Towarzystwa Jezusowego</i> , T. 2: <i>Lituania</i> , T. 3: <i>Germania</i> , Wyższa Szkoła Filozoficzno–Pedagogiczna Ignatianum — Wydawnictwo WAM, Kraków 2003–2006, ss. 374 i 495 (M. K.)	224
Jürgen Petersohn, <i>Deutschsprachige Mediävistik in der Emigration. Wirkungen und Folgen des Aderlasses der NS-Zeit (Geschichtswissenschaft — Rechtsgeschichte — Humanismusforschung)</i> , „Historische Zeitschrift” 277, 2003, 1, s. 1–60 (J. S.)	225

Kronika

„Digitale Edition” — VII Konferencja niemiecko–polskiej grupy dyskusyjnej do spraw edycji źródeł (Berlin–Dahlem 21–22 X 2005) (<i>Krzysztof Kopiński</i>)	227
III Spotkanie z cyklu „Polska kancelaria królewska czasów nowożytnych. Między władzą a społeczeństwem” (Warszawa, 20–21 IV 2006) (<i>Waldemar Chorążyczewski</i>)	228
Sesja naukowa „Z dziejów opactwa świętokrzyskiego” (Kielce, 1 VII 2006) (<i>Iwona M. Dacka–Górzyńska</i>)	230
„Wokół znaków i symboli. Herby, monety i pieczęcie na Pomorzu, Śląsku i Ziemi Lubuskiej do 1945 r.” (Pobierowo 12–13 V 2006) (<i>Agnieszka Gut</i>)	231
X Sympozjum Polskiego Oddziału Association for History and Computing (Poznań–Kórnik 27–28 X 2006) (<i>Wiesław Sieradzan</i>)	232

Komunikaty

Komunikat o przyznaniu Nagrody im. Aleksandra Gieysztora	234
Komunikat Polskiego Towarzystwa Heraldycznego o przyznaniu Nagrody im. Adama Heymowskiego za lata 2004–2005	234

Spis skrótów	235
Informacja dla autorów „Studiów Źródłoznawczych”	238